БЕОГРАДСКО ИЗДАЊЕ

ГОДИНА XXIX БРОЈ 313

Петак, 13. новембар 1964.

БЕОГРАД

Уређује редакцијски колегијум
Главни и одговорни уредник
Лазар Мојсов
Лист излази сваког дана

ЦЕНА 20 ДИНАРА — РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

ПРОЛЕТЕРИ СВИХ ЗЕМАЉА, УЈЕДИНИТЕ СЕ!

БОРБА

ОРГАН СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Први број „Борбе" органа Комунистичке партије Југославије изишао је у Загребу 19. фебруара 1922. године. 13. јануара 1929. година забрањено је даље излажење „Борбе" и чланови редакције осуђени су на затвор и робију.

У народноослободилачком рату „Борба" поново излази и то: у Ужицу од 19 октобра до 27. новембра 1941. и у Дрвару од 8. октобра 1942. до 27. фебруара 1943.

Од 15. новембра 1944. године „Борба" наставља излажење у ослобођеном Београду, а од 22. марта 1945. и у Загребу.

Од 9. јуна 1954. године „Борба" је орган Социјалистичког савеза радног народа Југославије. Указом Председника Републике од 18. фебруара 1962. године „Борба" је одликована Орденом заслуга за народ са златном звездом.

ПРЕДСЕДНИК ТИТО ПРИМИО ТЕЛЕГРАМ ОД ПРЕДСЕДНИКА ШАЗАРА

Председник Републике Јосип Броз Тито примио је телеграм од председника државе Израела Залмана Шазара, који захваљује на честитки поводом свог рођендана. (Танјуг)

ТУЛСИ ГИРИ СЕ ВРАТИО У КАТМАНДУ

после посете Југославији

Катманду, 12. новембра (АП)

Председник непалске владе др Тулси Гири вратио се у Катманду, после посете Југославији. По доласку у Катманду, Тулси Гири је изјавио да је председник Савезног извршног већа Петар Стамболић прихватио позив да посети Непал.

Председник непалске владе је такође рекао да ће крајем идућег месеца у Непал допутовати једна југословенска делегација, ради разговора о будућој економској сарадњи између Југославије и Непала.

ФУЛБРАЈТ У ПОСЕТИ СЛОВЕНИЈИ

Љубљана, 12. новембра

Председник Спољнополитичког одбора америчког Сената Вилијам Фулбрајт са супругом допутовао је вечерас у Љубљану, у дводневну посету Словенији. На путу за Љубљану, сенатор Фулбрајт се задржао краће време у Постојни где је разгледао Постојнску јаму.

* * *

Пула, 12. новембра

Данас је на путу за Словенију пропутовао кроз Пулу председник Спољнополитичког одбора америчког Сената Вилијам Фулбрајт са супругом и члановима породице.

Вилијам Фулбрај и његова супруга обишли су у току преподнеа знаменитости града Пуле. (Танјуг)

У КАРТУМУ МИРНО

Влада позвала политичаре са Југа на разговоре

Картум, 12. новембра (Ројтер)

Судијска влада позвала је 9 политичара са Југа, по три из сваке провинције, да учествују у разговорима о проблему овог дела земље. У раговорима, којима ће руководити премијер Калифа, учествоваће такође два министра у влади, који потичу из јужних провинција и интелекуалци са Југа који живе у Картуму. Осим тога ослобађа се у Картуму после владине одлуке да пусти на слободу 32 јужњака који су се овде налазили у затвору.

У Картуму, иначе, влада мир. Све уличне препреке које је становништво Картума поставило у уторак, уклоњене су и трговине и угоститељске радње раде нормално.

ОТПУТОВАЛА ДРЖАВНА И ПАРТИЈСКА ДЕЛЕГАЦИЈА ДНР АЛЖИРА

Хаџ Бен Ала изјавио да је његов разговор са председником Титом био братски и пријатељски

Са испраћаја алжирске делегације на сурчинском аеродрому

Државна и партијска делегација Демократске Народне Републике Алжира са председником Народне скупштине и организационим секретаром ФЛН Хаџ Бен Алом на челу отпутовала је јуче ујутро авионом у Алжир после краће посете Југославији.

Пред одлазак из Београда, шеф делегације Хаџ Бен Ала је изјавио да га је примио председник СФРЈ Јосип Броз Тито и да је том приликом председнику Титу предао личну поруку председника Алжира Бен Беле.

Хаџ Бен Ала је изразио задовољство пријемом и изјавио да је његов разговор са председником Титом био братски и пријатељски.

На аеродрому „Београд" државну и партијску делегацију Алжирске Републике испратили су Мијалко Тодоровић, Велько Зековић, Никола Секулић, Милутин Морача, Мишо Павићевић, Бошко Шиљеговић, Вукашин Стамболић, Војо Баковић и Сергије Макиџедо. (Танјуг)

Повратак у Алжир

Алжир, 12. новембра (Танјуг)

„Наша делегација врло је задовољна разговорима које је водила са маршалом Титом и дочеком који нам је приређио југословенски Председник", — изјавио је данас на алжирском аеродрому организациони секретар партије ФЛН и председник Алжирске скупштине Хаџ Бен Ала. Алжирска државно-партијска делегација се данас после подне враћа са пута из Москве и Београда.

Говорећи о разговорима са председником Титом на Брду код Крања, Хаџ Бен Ала је рекао да су се они носили „на међународну ситуацију и у првом реду на политичка питања која су од нашег заједничког интереса". Он је нагласио да је председник Тито срдачно дочекао алжирску делегацију.

Алжирску делегацију дочекали су на аеродрому Дарел Беида председник Бен Бела „при потпредседник вада де и министар одбране Хуари Бумедијан, као и сви чланови владе и Политичког бироа.

Говорећи о разговорима вођеним у Москви, Хаџ Бен Ала је изјавио да су делегацију примили Микојан, Косигин и Брежњев и да су ови сусрети протекли „у срдачној и братској атмосфери", чиме су потврђене везе пријатељства и сарадње које постоје између ове две земље.

Хаџ Бен Ала је такође изјавио да је алжирска делегација у Москви разговарала са делегацијом Кувајта и са шефом кинеске делегације Чу Ен Лајем.

ПАПАНДРЕУ ЋЕ ПОСЕТИТИ ЈУГОСЛАВИЈУ

Атина, 12. новембра (Танјуг)

Југословенски амбасадор у Атини Пеко Дапчевић посетио је грчког премијера Папандреуа и министра иностраних послова Костопулоса и уручио им поздраве и позив предсједника Савезног извршног већа Петра Стамболића да посете Социјалистичку Федеративну Републику Југославију.

Премијер Папандреу и министар Костопулос су са задовољством прихватили позив. Време и датум посете биће накнадно утврђени.

Амбасадор Дапчевић је у току посете разговарао са премијером Папандреуом и министром Костопулосом о неким питањима од заједничког интереса за обе земље.

Ускоро пето заседање Мешовитог југословенско-грчког комитета

У Београду почиње 16. новембра пето заседање Мешовитог југословенско-грчког комитета за привредну сарадњу и техничку помоћ. На овом заседању комитет треба да размотри развој робне размене и остале форме привредне сарадње и предложи мере које, у оквиру постојећих споразума, треба предузети за даље унапређење економских односа између Југославије и Грчке.

У прошлој години вредност југословенског извоза у Грчку износила је око 10 милиона долара, а увоза из те земље 12 милиона долара. Наш извоз је био нешто нижи него ранијих година, углавном због мањег експорта меса и стоке. У првих девет месеци ове године, међутим, наш извоз је повећан за 55 одсто, док је грчки извоз у Југославију задржао обим из одговарајућег периода прошле године. На тај начин размена између два суседна партнера у овој години је углавном уравнотежена. (Танјуг)

Раск: У сваки програм разоружања требало би укључити Кину

Њујорк, 12. новембра

Амерички министар спољних послова Дин Раск изјавио је да би у било који програм разоружања на светском плану требало укључити и НР Кину, али да разговори о разоружању у том смислу нису још на видику.

У интервјуу америчкој телевизији, Дин Раск је — како јављаРојтер — рекао да су САД већ годинама имале прилике да у билатералним разговорима са Пекингом дискутују о проблемима разоружања. Он је додао да је друга страна, међутим, показала — према њиховом мишљењу — врло мало интереса за ово питање.

РАСК, МАКНАМАРА И ДИЛОН ОСТАЈУ У ВЛАДИ САД

Остин, Тексас, 12. новембра (АФП)

Председник Џонсон затражио је од свих чланова америчке владе да и даље обављају дужности чланова владе. То је синоћ саопштио вршилац дужности секретара Беле куће за штампу Малколм Килдуф.

Како се јавља, министар иностраних послова Дин Раск и министар одбране Макнамара саопштили су да ће остати на својим дужностима све док амерички председник то жели. Сличну изјаву дао је и амерички министар финансија Дагласс Дилон.

ПРЕТКОНГРЕСНИ РАЗГОВОРИ У ВАЉЕВУ

КОГА СЕ ПЛАШЕ КОМУНИСТИ И РАДНИ ЉУДИ

Демократија може да се развија тамо где постоји економски слободна личност. — Ако је самоуправљање неразвијено ни пословни успеси не могу бити велики. — Радни људи не желе да буду само информисани него и да стварно одлучују

Среска конференција Савеза комуниста у Ваљеву успешно се позабавила даљим развојем самоуправљања и непосредне демократије. Истој теми посвећено је ових дана саветовање Општинског комитета и Синдикалног већа у Ваљеву. Извештај, реферати, дискусије, употпуњени разговором са **Љубомиром Петровићем**, секретаром, **Слободаном Миливојевићем**, органи заиционим секретаром, **Богданом Ранковићем**, чланом Секретријата Среског комитета и **Тиосавом Јефтићем**, секретаром Среског синдикалног већа ,помогли су да погледамо како су у жиоту тражени путеви за остварење овог, без сумње, једног од основних задатака комунриста данас.

„Вежи коња где ти газда каже"

У друштву у којему не постоји приватна својина демократија може да се развија на основу тога што ће радни човек заиста постати економски независан. Друштво може да развија демократију само ако такав човек постоји, ако он своје личне доходотке стиче на основу свога рада и по објективним мерилима, ако су у радној органи зацији односи такви да омогућавају слободан економски, политички и друштвени живот".

Мисао је изречена на среској конференцији. У којој мери такав човек, економски слободан и истински управљач, постоји у ваљевским условима? Ако бисмо желели да дамо црно-бели одговор, онда бисмо цитирали следеће изводе из одговора саговорника у Среском комитету:

— У селу комунисти (ретко пример за то је недавно успешно саветовање 300 ваљевских комуниста са села) износе мишљења врло отворено, без устезања, чак и оштро. Критикују све, почев од задруге и основне органи зације, преко општинске скупштине, комитета па даље. Земљоделник-комунист економски је независан и он се не устеже да каже оно што мисли.

— А има опет комуниста радника, са партијским стажом од 10 до 15 година, секретара фабричких комитета, који кажу: „Вежи коња где ти газда каже". И објашњавају то овако: „Шта знам шта ми се сутра може десити".

Црно-бели одговори, међутим, могу бити добри индикатори, али не и читава дијагноза (а поред тога, овако конфронтирана мишљења звуче помало парадоксално, ако се има у виду да само друштвена својина и социјалистички однос омогућавају највиши ступањ економске и политичке слободе). Зато треба рећи: ваљевски комунисти улажу много напора да изнађу нове облике укључивања чланова колектива у непосредно одлучивање, „схватајући, како стоји у извештају Среског комитета, да је даље јачање самосталности и одговорности непосредних произвођача у свим питањима производње, расподеле и прошире не репродукције битан услов даљег развоја".

Другови у Ваљеву наводе доста примера који показују тамо где је закржљало самоуправљање, па пословних успеха није било. „Ближа" је, на пример, пре две године био на руби пропасти. Комунисти су били без утицаја, радни људи без права, стручњаци су бежали, жалбе су пљуштале. Мало помало, уз помоћ Комитета, комунисти су допринели да се почне излазити из зачараног круга неуспеха. Било је и кадровских промена и много стрпљивог рада и — данас је то једно од најсређенијих, средњих предузећа: поосек личних доходака је 35.000, стартује основе су укинуте, однос у колективу добри. Жалби скоро и нема. Недавно се један радник жалио Синдикалном већу на поступке неких стручњака. Кад су ствар ставили Синдиката отишли у економску јединицу, радници су једногласно рекли да је њихов друг лоше радио и да кривица тражи тамо где та тема. А још колико пута радник би, по правилу, остао у радника, а против стручњака, без обзира на стечености, Здравићи економски однос разбили су даж ствене основе.

Што се преношења права на економске јединице тиче, у закључцима конференције пише да се то „чини доста спорог". Надаље се отиша у „Зорки" у Шапцу.

Не желимо да будемо само анкетирани

У реферату на среској конференцији је речено: „Сада углавном немамо проблема на релацији раднички савет — управа, али још их имамо на релацији раднички савет — колектив".

Како су настајали ти проблеми?

Један учесник у дискусији на ваљевском саветовању рекао је: „Пре 10 година у „Крушику" смо ишли на референдум за поделу станова, и то у време кад је стамбена ситуација била врло тешка. Тада је то дало врло добре резултате. Данас се бојимо и запостављамо учешће радника у управљању и одлучивању о било којем питању. Уставом је то све регулисано, али се у пракси не спроводи".

Задржаћемо се на још једном примеру из „Крушика". Кад је пре више од годину дана раднички савет, без који суутвовања колектива, донео одлуку о личним доходима, било је, кажу у Комитету, 980 жалби. Неки су своје жалбе и овако објашњавали: „У предузећу сам 14 година, био сам осам пута ударник и хоћу да се чује и моје мишљење". Недавно се у „Крушику" поступило сасвим друкчије. На дискусију по економским јединицама дата су два алтернативна предлога о личним доходима. После врло живе дискусије радници су усвојили онај који им је више одговарао.

До сукоба најчешће долази кад се о улагањима и личним доходима одлучује у уском кругу. А радни људи, како је рекао један учесник у дискусији, „не желе да буду само анкетирани, него и да одлучују". Зато се на конференцији упорно инсистира до да се сваки, па и најзастаљији произвођач доведе на позицију управљача. Подвргнута је критици досадашња пракса кад се у спровођењу одређене политике пошло најкраћим путем и заобишло стварни демократски поступак, што је касније неминовно доводило до тешкоћа у реализацији појединих планова и замисли.

Кажњавање и смењивање због кршења самоуправљања?

Да би се то избегло, неопходна је слободна и демократска атмосфера, отворена размена и конфронтирање мишљења.

„У извесним срединама, пише у реферату, људи се прибојавају. А од кога се плаше комунисти и радни људи? Од појединаца који се налазе на функцијама у привреди и власти, а који су, опет, већином комунисти. Значи, комунисти се плаше комуниста, који се такође декларишу за слободу и демократију".

Речено је још: „Појединим привредним функционерима сметрају да се сувише наглашава и инсистира на улози непосредних произвођача, а то отежава организацију производње".

И даље: „Још има појава да неко добије отказ или пре мештај на слабије плаћено радно место зато што је критиковао руководиоца".

Зато: „Неопходно је сузбити, кажњавати и смењивати појединце због малтретирања радника. Треба бити енергичан, јер то су врло опасне појаве".

На питање: да ли је досад неки комунист кажњен и да ли је било смењивања због малтретирања радника и кршења демократичности, другови у Среском комитету кажу: „Није нико. Бар не у току последње две године".

А отрешена а о демократију било је разних, и грубих и бљажих по форми и отворених и замаскираних. Листа би била дугачка ако бисмо наводили само најкарактеристичније.

— Обично су, кажу другови у Ваљеву, овакви руководиоци и иначе лоши, не воде добро предузеће, заплиђу се у пословне неуспехе, па се њихови случајеви решавају приликом редовних кадровских измена.

Остао је ипак призвук да има много више оних који се огреше о самоуправљање него — редовних кадровских измена.

Овде је поменуто само неколико питања којима се бави ваљевски комунисти: Треба рећи: они су отворено и без заваравања погледали у очи чињеницама. О томе говоре не само реферати, дискусије и закључци, него и садашња активност. Док су раније за две године, од 18 општинских комитета само 4 расправљала о раду комуниста у органима самоуправљања, од јунског састанка Среског комитета, посвећеног овој теми, све су чешће разговори и саветовања комуниста из разних области у Шапцу, Лазаревцу, Ваљеву и другим местима, на којима се врло одређено претреса све оно што смета развоју самоуправљања и непосредном одлучивању радника.

Фахрија ЈОВАНОВИЋ

ДОГОВОР ДЕЛЕГАТА КРАГУЈЕВАЧКОГ СРЕЗА

Са јучерашњег договора делегата за Осми конгрес из крагујевачког среза

Крагујевац, 12. новембра

Тридесет и један делегат Осмог конгреса Савеза комуниста Југославије, који ће представљати око 24.000 чланова Савеза комуниста крагујевачког среза, разговарали су данас у Среском комитету о претконгресној активности у организацијама у којима су изабрани за делегате. Истовремено је било говора о широко развијеним дискусијама међу комунистима крагујевачког среза о Предлогу статута.

Делегати су на данашњем договору истакли да су у организацијама Савеза комуниста највише интересовала питања из области производње, интеграционих кретања, друштвеног стандарда и расподеле личних доходака и рада среских органа и организација СК. О томе су, уз остале, говорили делегати Радован Благојевић, Добривоје Бошковић, Милован Лазаревић, Гојко Кувељић, Жарко Којић и Живадин Весовић.

Р. РАНКОВИЋ

Одржана сресна конференција у Охриду

Охрид, 12. новембра

Избором новог Среског комитета од 33 члана синоћ је у Охриду завршила рад Пета изборна конференција Савеза комуниста охридског среза. За секретара Среског комитета поново је изабран **Јовко Јовковски**. Дводневном раду конференције, поред делегата, присуствовали су Борко Темелковски, члан ЦК СКЈ; Тоне Вуклевски, члан Извршног комитета ЦК СК Македоније и Борис Алексовски, члан ЦК СК Македоније.

Уводно излагање на конференцији поднео је секретар Среског комитета Јовко Јовковски. У извештају који је раније достављен делегатима, у уводним излагању и у дискусији похвалено је оцењен рад организације Савеза комуниста између две изборне конференције

У дискусији је учествовао и **Борко Темелковски**. Он је говорио о идејном јединству комуниста и улози Савеза комуниста Југославије у активирању субјективних снага у решавању разних проблема, о принципу награђивања према уложеном раду и другом.

У дискусији су учествовали **Илија Ташевски, Абедин Шеху, др Јорданка Серафимова Хаџиниче, Димитар Торовски, Вера Нестерова, Салеђин Доко, Стојмир Ристевски, Загорка Костовски, Миле Блажевски, Стојмена Арсовска, Добри Филиче, Живко Ангеловски, Бекир Шута, Никола Наумовски и Гога Прцуловски.**

Г. ЧАКУЛЕСКИ

ЗА ПРЕДСЕДНИКА ЧССР ПОНОВО ИЗАБРАН АНТОЊИН НОВОТНИ

Антоњин Новотни

Праг, 12. новембра

За председника Чехословачке Социјалистичке Републике данас је поново изабран Антоњин Новотни.

Новотни је председник ЧССР седам година. На положај је дошао после смрти Антоњина Запотоцког 1957. године. Поред председничке функције, Новотни заузима и положај првог секретара Централног комитета Комунистичке партије Чехословачке пуних седамнаест година, пошто је 1953. године на тој функцији заменио умрлог Клемента Готвалда.

Данас су одржани редовни председнички избори, које је чехословачка Народна скупштина досад вршила сваке седме године. Међутим, почетком од ових избора, председнички мандат ће према новом Уставу трајати пет година.

Председник Новотни, који сада има 60 година, је Чех из околине Прага. Члан је КПЧ од 1921. године. Од Шестог конгреса КПЧ 1931. године учествовао је у свим партијским конгресима, скоро цело време нацистичке окупације Чехословачке провео је у концентрационом логору Маутхаузен.

За члана ЦК КПЧ први пут је изабран 1946. године. Од 1951. године је непрестано члан Председништва ЦК КПЧ.

Пре неколико дана чехословачка штампа је објаснила институцију председника ЧССР, и нарочито указала на њену дугу традицију у земљи и на њену специфичну повезаност са КПЧ.

Тако је „Руде право" нагласио да „у остваривању својих права и вршењу извршне функције представника народне власти, председник републике, у складу са уставом и другим законима социјалистичке републике делује истовремено и као представник комунистичке партије Чехословачке".

Новотни: ЧССР ће наставити одлучно и доследно борбу против догматизма и бирократизма

Праг, 12. новембра (Танјуг)

Путем којим је кренула, широко отворивши врата борби против догматизма и бирократизма, Чехословачка ће наставити да иде напред одлучно, смело и доследно, — изјавио је поновно изабрани председник ЧССР Антоњин Новотни приликом традиционалног сусрета представника радних колектива из целе земље са новим шефом државе. Новотни је истакао да се у новом процесу широке демократизације друштвеног живота у Чехословачкој, не може пасивно критиковати и чекати скривених руку, већ да сви, свуда и непрестано, морају бити активни.

Он је даље рекао да се ЧССР налази пред новом важном одлуком и пред значајним преломом у привредном развоју. Говорећи о правилном развоју друштвених снага уопште Новотни је на прво место ставио борбу против догматизма, додавши да се стално треба супротстављати и либералистичким тенденцијама.

ТРАДИЦИЈА
ISKRA
КВАЛИТЕТ

ГРАМОФОН
EMONA DE LUXE